

LATVIJAS STUDENTU APVIENĪBA

VIENOTĀIS REĢISTRĀCIJAS NR. 40008010647

JURIDISKĀ ADRESE: MĀRSTAĻU IELA 2/4-4, RĪGA, LV-1050

TĀLRUNIS/FAKSS: +371 67216061, E-PASTS: LSA@LSA.LV; MĀJAS LAPA: WWW.LSA.LV

Latvijas Studentu apvienība

Apstiprināts

2016. gada 27. jūnija Domes sēdē

Nr. 2016/K7

Latvijas Studentu apvienības

Vadlīniju (2016. - 2021.)

Ieviešanas stratēģija

Ievads

Latvijas Studentu apvienības (turpmāk — LSA) Vadlīniju Ieviešanas stratēģija ir dokuments, kurā tiek atspoguļoti LSA sasniedzamie mērķi un indikatori LSA Vadlīniju īstenošanai. LSA Vadlīnijas ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas skaidro LSA darbības virzienus. Vadlīnijas veidotas saskaņā ar LSA Statūtos norādīto organizācijas mērķi.

1. Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšana

Studentu līdzdalība studiju kvalitātes novērtēšanā un uzlabošanā ir būtiska, jo studenti ir nozīmīga augstākās izglītības sistēmas daļa. Uzmanība jāpievērš ne tikai iekšējās kvalitātes nodrošināšanas mehānismiem, bet arī objektīvas ārējās kvalitātes vērtēšanas sistēmas ieviešanai.

Studentcentrēta izglītība. Studentcentrētas izglītības izmantošana praksē veicina sekmīgāku mācību materiāla apguvi, studenta kritiskās domāšanas attīstību un profesionālo izaugsmi, kas veicinātu nepieciešamo straujāku tautsaimniecības attīstību. Latvijā ir jāievieš studentcentrēta izglītība, mainot pastāvošo paradigmu augstākajā izglītībā

Indikatori:

- ⑩ LSA aktualizē studējošo pašpārvalžu un citu iesaistīto pušu vidū nepieciešamību veicināt studentcentrētās izglītības pieeju un nodot labās prakses piemērus, lai gan studenti, gan mācībspēki izprot studentcentrētās izglītības nepieciešamību un principus.
- ⑩ Studiju kursiem ir piedāvātas izvērtēšanas anketas, kas nav vispārīgas un pieļauj arī negatīvu rezultātu saņemšanu, kā arī tās tiek nodrošinātas vismaz reizi semestrī. Iegūtie aptauju rezultāti regulāri tiek izmantoti studiju kursu un mācībspēka darba izvērtēšanā, veicot nepieciešamās izmaiņas. Studentiem ir pieeja studiju kursa novērtējuma anketu rezultātiem. Studenti tiek informēti par darbībām, kas ir veiktas, pēc anketu rezultātu apkopošanas.
- ⑩ Studējošajiem ir nodrošināta iespēja pielāgot studiju plānu savām vajadzībām, tādējādi semestra ietvaros sniedzot iespēju variēt ar individuāli veicamo darbu nodošanas termiņiem un darba tempu. Studentiem ir iespēja izvēlēties mācību saturu un pielāgot to savām interesēm nozarē.
- ⑩ Veidojot studiju kursa saturu, mācībspēki konsultējas ar studentiem un paredz viņu komentāru un viedokļa uzklauššanu par studiju kursu. Izvērtēšanu paredz ne tikai esošajiem vai topošajiem studiju kursa ņēmējiem, bet arī tiem, kas to jau pabeiguši, nodrošinot daudzveidīgāku viedokļu iesaisti.
- ⑩ Studiju kursa pamatā ir mācīšanās rezultāti; tie tiek precīzi definēti. Studiju kursa pārbaudījumi tiek veidoti, balstoties gan uz kvantitatīvajiem, gan uz kvalitatīvajiem rādītājiem. Pārbaudījumi ir pielāgoti mācīšanās rezultātam, ko tie izvērtē.

- ⑩ Ir nodrošināta atvērto izglītības resursu un tiešsaistes kursu izmantošana studiju procesā.
- ⑩ Studentcentrētas izglītības ieviešanas rādītāju iekļaušana akreditācijas procesā – studentcentrētas izglītības rādītāji tiek ņemti vērā akreditācijas procesā, kļūstot par nozīmīgu rādītāju gala vērtējuma iegūšanā.
- ⑩ Studentiem ir piedāvāta iespēja bez papildus maksas iziet brīvās izvēles jeb C daļas kursu citā augstākās izglītības iestādē.

Mācībspēku nodrošinājums un kvalitāte. Mācībspēkam jābūt kvalificētam un spējīgam vadīt mācību procesu. Mācībspēkiem aktīvi jāpapildina un jāizmanto savas zināšanas mācību metožu, formu izmantošanā un jaunu tehnoloģiju pielietošanā mācību procesā, aptverot visas studējošo grupas vajadzības. AII ir jāveicina mācībspēku mobilitāte.

Indikatori:

- ⑩ Augstākās izglītības iestādes veicina un atbalsta mācībspēka studiju un pētniecības aktivitātes, lai veicinātu sasaisti starp izglītību un zinātni.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes atbalsta inovācijas mācību metodēs un modernu tehnoloģiju izmantošanu.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes nodrošina institūcijas, kā, piemēram, mācīšanas un mācīšanās centru, kas piedāvā mācībspēkiem dažādas iespējas uzlabot mācīšanas prasmes. Tiek piedāvāts atbalsts, kā uzlabot mācību priekšmetu saturu, to pasniegšanu un uzlabot mācīšanas kompetenču profesionālismu.
- ⑩ Ir nodrošināti nepieciešamie atbalsta resursi, lai augstākās izglītības iestādes varētu realizēt modularizāciju un ieviest mācīšanās rezultātus, studentcentrētu izglītību.
- ⑩ Studentu kursu novērtēšanas anketu rezultāti ietekmē akadēmiskā personāla atalgojumu, tādējādi, motivējot mācībspēkus un radot starp tiem konkurenci un vēlētājiem amatam.

Studiju materiāltehniskais nodrošinājums. Augstākās izglītības iestāžu studentiem jānodrošina materiāltehniskie resursi, kas atbalsta un veicina mācību procesu un studiju rezultātu sasniegšanu. Šiem resursiem sevī jāietver ne tikai studiju infrastruktūru, kā vienotus teritoriālos kompleksus, laboratorijas un to nodrošinājumu, mācību auditoriju aprīkojumu, nepieciešamie materiāli

zinātniskajai darbībai un interaktīvās vides nodrošinājumi, bet arī datubāzes, bibliotēkas, mācību materiālus, kas pieejami arī digitalizētā formā, un studiju kursu apguvi kā klātienē, tā tiešsaistē.

Indikatori:

- ⑩ Mācību materiāli ir digitalizēti, studiju kursu apguve nodrošināta ne tikai klātienē, bet arī tiešsaistē.
- ⑩ Ir izveidotas un pieejamas datubāzes, studentiem un mācībspēkiem bez maksas pieejami zinātniskie raksti, publikācijas; publiski pieejami studentu kvalifikācijas, diplom- u.c. darbi.
- ⑩ Akadēmiskais personāls zina, kā efektīvi izmantot pieejamās tehnoloģijas u.c. resursus un to arī dara.
- ⑩ Studenti ir informēti par viņiem pieejamajiem resursiem, tie tiek pielietoti studiju procesā.
- ⑩ Rasts finansējums izejvielām pētnieciskajiem darbiem (reāģenti, iekārtas, datorprogrammas), laboratoriju nodrošinājumam, zinātnes attīstībai (sasaiste ar zinātniskajiem institūtiem, studentu iesaiste projektos), modernam auditoriju aprīkojumam (interaktīvās tāfeles, projektori, kameras tiešsaistes lekcijām vai to ierakstiem).

Studiju sasaiste ar darba tirgu. Students jāiesaista darba tirgū jau studiju procesa ietvaros. Kā akadēmiskajās, tā profesionālajās studiju programmās jābūt daļām (studiju kursiem un praksēm), kas ļauj apgūt zināšanas, prasmes un kompetences, kas ir nozīmīgas panākumiem darba tirgū. Darba devējiem studentiem jānodod iespēja darboties ar tehnoloģijām, kas aktuālas nozarē. Darba devējiem jāiesaistās studiju programmu veidošanas un pilnveides procesā, kas notiek sasaistē ar konkrētās nozares un tautsaimniecības vajadzībām un attīstības tendencēm.

Indikatori:

- ⑩ Studentiem ir legāla iespēja iziet praksi bez obligātas augstākās izglītības iestādes līdzdalības. Ir novērsti potenciālie riski, kas saistīti ar negodprātīgu darba devēju krāpšanos ar nodokļu nemaksāšanu.
- ⑩ Studiju programmas saturā īpaša uzmanība ir veltīta ievadkursiem specialitātē, kas tiek apgūti studiju pirmajā semestrī, lai radītu izpratni par katras studiju procesa daļas un tajā sasniedzamo studiju rezultātu nozīmi un pielietojamību profesionālajā darbībā.

- ⑩ Katram studiju kursam ir definēti skaidri sasniedzamie rezultāti un jāpamato to pielietojamība profesionālajā darbībā. Šī informācija ir pieejama studentam, tādējādi veidojot viņa izpratni par to, kādas zināšanas, prasmes un kompetences viņam būs pēc kursa apgūšanas un kur tās var pielietot profesionālajā darbībā.
- ⑩ Studiju kursu īstenošanā regulāri tiek piesaistīti vieslektori, kuri pārzina nozares aktualitātes un iepazīstina studentus ar nozari.
- ⑩ Tiek veikti prakses izvērtējumi gan prakses perioda vidū, gan tā beigās, izvērtējot studenta, prakses devēja un augstākās izglītības iestādes iesaiste prakses organizācijā un norisē.
- ⑩ Ir definēti konkrēti prakses uzdevumi, kuros obligāti jāiekļauj praktisku iemaņu apgūšana, teorētisko zināšanu pielietojums praksē un prakses devēja organizācijas darbības struktūras iepazīšana.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes nodrošina, ka studiju procesa praktisko uzdevumu īstenošanai darba devēju pārstāvji piedāvā konkrētajam uzņēmumam, institūcijai vai nozarei kopumā aktuālas problēmas. Šādā veidā darba devēji iegūst oriģinālus risinājumus, kā arī studenti var apliecināt sevi un demonstrēt savas spējas praktiskās situācijās.

Studiju sasaiste ar zinātņi. Jānodrošina studentu iesaiste un tālāka virzība pētniecībā visos studiju līmeņos. Jānodrošina doktorantūras un pēcdoktorantūras pieejamība un atbilstošs atbalsta nodrošinājums pētniecības veikšanai. Jānodrošina zinātnes un darba devēju sasaiste resursu (finansējuma, datu un citu resursu) nodrošināšanai pētniecībā.

Indikatori:

- ⑩ Pietiekams finansējums regulāri tiek novirzīts ar zinātņi un inovācijām saistītām institūcijām, kas var radīt jaunus produktus.
- ⑩ Studentu līdzdalība pētniecībā ir svarīga, lai nodrošinātu pētniecisko bāzi izglītībā, un ir stūrakmens mūžizglītības veidošanā. Studentu līdzdalība pētniecības projektos noteikta, kā nozīmīga un neatņemama sastāvdaļa.

Mūžizglītības un brīvprātīgā darba atzīšana. Augstākās izglītības iestādes un darba devējiem jāsadarbojas, lai tiktu nodrošināta mūžizglītības un brīvprātīgā darba atzīšana, veicinot to, ka tiek atzīta neformālā un darba pieredzes ceļā apgūtā izglītība. Brīvprātīgajam darbam jātiek atzītam,

novērtējot brīvprātīgā darba laikā iegūtās zināšanas. To novērtē un atbalsta gan augstākās izglītības iestādes, gan darba devēji.

Indikatori:

- ⑩ Darba devējiem atzīst neformālās izglītības un brīvprātīgā darba nozīme jaunieša attīstībā, kā arī jāatbalsta šādas aktivitātes.
- ⑩ Ir atbalstītas darbinieku apmācības, veicinot darba devējus investēt darbinieku apmācībās un mazinot normatīvos šķēršļus, tā rezultātā radot pozitīvu tēlu mūžizglītībai.
- ⑩ Neformālā un ikdienas izglītība ir pilnvērtīgi atzīta un līdzvērtīga formālajai izglītībai. Ir izveidi neformālās izglītības organizēšanas noteikumi un kvalitātes vērtēšana.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes ir izstrādāts neformālās izglītības atzīšanas kārtība, piešķirot kredītpunktus par iepriekš sasniegtiem mācīšanās rezultātiem.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes sadarbojas ar darba devējiem, lai tie atzītu neformālo un ikdienas izglītību, kā daļu no indivīda zināšanām, prasmēm un kompetences. Regulāri tiek veidoti savstarpēji sadarbības līgumi, kuros tiek norādīts, ka šīs neformālās izglītības aktivitātes ir vērā ņemamas un augstskola tās pielīdzina studiju laikā iegūtajām zināšanām.

Iekšējās kvalitātes nodrošināšana. Gan augstskolām, gan tajās studējošajiem ir jāsaprot, ka viņi ir galvenie atbildīgie par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu. Augstākās izglītības iestādēm ir jāizveido iekšējās kvalitātes nodrošināšanas struktūrvienības, kuru darbībā var iesaistīties arī studējošie. Iekšējās kvalitātes vērtēšanas rezultātiem ir jābūt publiski pieejamiem, kopā ar plānotajiem uzlabojumiem saistībā ar to. Studējošo viedoklis tiek ņemts vērā visos jautājumos, it īpaši programmu izveidē, slēgšanā un pilnveidē.

Indikatori:

- ⑩ Kvalitātes nodrošināšanai tiek veikts regulārs datu monitoringa par studentu iegūtajiem mācību rezultātiem un tiek veikta analīze, kas ir iegūto rezultātu cēlonis (gan augstāku, gan zemāku mācību rezultātu gadījumā). Pēc datu analīzes tiek veiktas izmaiņas vai noteikta kārtība, kādā veicamas izmaiņas un tiem nosakāmi izmērāmi rādītāji, lai būtu iespējams salīdzināt sasniegto progresu.

- ⑩ Visās augstākās izglītības iestādēs ir un darbojas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas struktūrvienība, kas sadarbojas ar studējošo pašpārvaldi.

Ārējās kvalitātes nodrošināšana. Latvijā augstskolu akreditāciju, studiju virzienu akreditāciju un studiju programmu licencēšanu veic Latvijas nacionālā akreditācijas aģentūra, kas ir iekļauta Eiropas Kvalitātes nodrošināšanas (EQAR) reģistrā. Studentam studiju virzienu akreditācijas vizītēs ir eksperta statuss un studenti ir līdzvērtīgi dalībnieki studiju programmu licencēšanas procesā.

Indikatori:

- ⑩ Efektīva un kvalitatīva augstākās izglītības novērtēšana notiek divos līmeņos: augstākās izglītības iestādes iekšējā vidē un ārējo izglītības vērtētāju līmenī (piemēram, akreditācija). Kvalitātes novērtēšanā studējošo pašpārvaldes viedokli ņem vērā. Ārējo ekspertu ziņojumā minētās nepilnības augstākās izglītības iestādē tiek novērstas, tāpat tiek ņemti vērā arī ieteikumi iestādes pilnveidei.
- ⑩ Kvalitātes novērtēšanas kritēriji ir skaidri, loģiski un caurskatāmi, neatkarībā no tā, vai tiek vērtēta studiju programma vai studiju kurss.
- ⑩ Akreditāciju un citu vērtēšanas rezultāti ir jāapkopo nacionāla līmeņa izglītības institūcijai, sniedzot piekļuvi šiem datiem visiem augstskolu potenciālajiem reflektantiem. Dati atspoguļo patieso situāciju izglītības iestādē.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes vērtēšanas kritēriji un kvalitātes ietvarstuktūru rādītāji ir iekļauti nacionāla mēroga augstākās izglītības plānošanas dokumentos, tādējādi vairojot to nozīmi un izpildes kārtību.
- ⑩ Akreditācijas kritēriji balstās uz Eiropas Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (2019).

Datu ievākšana. Augstākās izglītības iestādēm un valsts mēroga izglītības institūcijām ir jānodrošina augstākās izglītības kvalitāte, izmantojot datu ievākšanu un apstrādi, integrējot iegūtos rezultātus lēmumu pieņemšanas procesā, lai sasniegtu efektīvāko rezultātu.

Indikatori:

- ⑩ Augstākās izglītības iestādēs ir datu ievākšanas sistēmas, kuras skatās datus par studējošajiem, absolventiem un arī papildus padziļināti veic pētījumus pēc nepieciešamības.

- ⑩ Valsts līmenī pastāv struktūrvienība, kas nodarbojas ar datu ievākšanu, apkopošanu un indikatoru izveidi. Šie indikatori ir saistīti ar politikas plānošanas dokumentiem un to mērķiem, kā arī tie tiek ņemti vērā, analizējot esošo politiku un plānojot jauno. Šī struktūrvienība arī regulāri veic pētījumus par augstāko izglītību.

Akadēmiskā godīguma princips. Augstākajā izglītībā ir jāveicina akadēmiskā godīguma princips studentu un akadēmiskā personāla vidū, uzlabojot studiju procesa kvalitāti un mācīšanās rezultātu efektīvu sasniegšanu.

Indikatori:

- ⑩ Katrai augstākās izglītības iestādei ir noteikts akadēmiskā godīguma regulējums.
- ⑩ Katrā augstākās izglītības iestādē darbojas mehānismi, kā novērst un apkarot akadēmisko negodīgumu.

2. Augstākās izglītības sociālā dimensija

Lai studentiem būtu brīvi pieejama augstākā izglītība un iespēja iegūt jebkuru no augstākās izglītības cikliem, nepieciešams nojaukt ekonomikas barjeras, kas ietekmē ne tikai studentu skaitu, bet arī studiju kvalitāti. Latvijā nepieciešams izveidot tādu sociālā atbalsta sistēmu, kas sniedz iespēju iegūt augstāko izglītību ikvienam cilvēkam, neatkarīgi no ekonomiskā un sociālā stāvokļa, rases, tautības, dzimuma, reliģijas un politiskās pārliecības, veselības stāvokļa, dzīvesvietas situācijas, jo izglītība ir sabiedriska labums.

Iekļaujoša vide. Augstākajai izglītībai jābūt iekļaujošai un jānodrošina visu studējošo vajadzības, palielinot ikviena studējošā līdzdalības iespējas gan studiju procesā, gan ikdienas dzīvē, izslēdzot diskrimināciju. Augstākās izglītības iestādēs studējošajiem jānodrošina konsultanta pakalpojumi akadēmisko, sociālo un psiholoģisko problēmu gadījumos.

Indikatori:

- ⑩ Augstākās izglītības iestāde un/vai studējošo pašpārvaldei realizē mentoru programmu, kas vērsta īpaši uz ārvalstu un pirmā kursa studentiem un kura sekmē studējošo informētību un integrāciju. Mentoru programma ieviesta visur līdz 2020. gadam. Lai to nodrošinātu mentoru programmas ieviešanu visās augstākās izglītības iestādēs, LSA apkopo datus par esošo situāciju un organizē studējošo pašpārvaldēm tikšanās, kuru mērķis ir pieredzes apmaiņa attiecībā uz to, kā ieviest mentoru programmu. LSA sniedz studējošo pašpārvaldēm konsultācijas, palīdzību, skaidrojot un palīdzot ieviest mentoru programmu.
- ⑩ Studiju procesā studējošie netiek segregēti, bet gan iekļauti multikulturālā studiju vidē. LSA aktualizē studējošo integrācijas jautājumus, cenšoties mainīt esošo paradigmu.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādes nodrošina studējošajiem iespēju saņemt konsultanta pakalpojumus akadēmisko, sociālo un psiholoģisko problēmu gadījumos.
- ⑩ Studējošo personas dati tiek aizsargāti. Studējošo atzīmju publiska atklāšana studiju procesa ietvaros ir aizliegta.
- ⑩ Augstākās izglītības iestādē ikviens var paust un aizstāvēt savas domas un uzskatus.
- ⑩ Ikvienam studējošajam ir tiesības vēlēties un tikt ievēlētiem studējošo pašpārvaldē, līdzdarboties augstākās izglītības iestādes visu līmeņu pašpārvaldes institūcijās.

- Ⓣ Laika periodā, kamēr notiek pāreja uz valsts dotētu augstāko izglītību, studiju maksas Latvijas Republikas pilsoņiem, nepilsoņiem un ārvalstu studējošajiem tiek aprēķinātas vienlīdzīgi, pamatojoties uz aktuālajām studiju procesa realizēšanas izmaksām.

Studiju materiāltehniskās bāzes nodrošinājums un studiju procesa pielāgotība studējošo individuālām vajadzībām. Augstākās izglītības iestādēs jānodrošina vienlīdzīgu un pietiekamu materiāltehnisko nodrošinājumu visiem studējošajiem atbilstoši viņu vajadzībām, tostarp arī nodrošinot pielāgotu infrastruktūru un atbalsta personālu studējošajiem ar invaliditāti un iespēju diferencēt studiju procesu atbilstoši katra studējošā vajadzībām. No valsts budžeta jānodrošina studējošajiem iespēja saņemt nepieciešamos materiālus un ierīces, sniedzot iespēju līdzdarboties studiju procesā.

Indikatori:

- Ⓣ Ir izstrādāta metodika darbam ar cilvēkiem ar invaliditāti, nodrošinot prasību izpildi studējošo individuālajiem studiju plāniem un nepieciešamajiem atbalsta materiāliem.
- Ⓣ Ir izstrādāta metodika mācībspēka asistenta darba pienākumiem studiju procesā ar studējošajiem, kam ir piešķirta kāda no invaliditātes grupām.
- Ⓣ Studējošajiem ar invaliditāti no valsts budžeta līdzekļiem augstākās izglītības iestādēs ir nodrošināta konsultanta un asistenta pieejamība, kas sniedz informāciju un atbalstu studiju procesā, nodrošinot pēc nepieciešamības gan individuāla studiju plāna sastādīšanu.
- Ⓣ Studiju process ir diferencēts atbilstoši katra studējošā ar invaliditāti vajadzībām, izvērtējot tā mācīšanās spējas, veselības stāvokli un, nosakot individuālu studiju programmas apguves plānu, ja tas nepieciešams, un to, kādas mācīšanas un mācīšanās metodes, studiju materiālus un aprīkojumu, jāizmanto studiju procesā un augstākās izglītības iestādes ārpus studiju pasākumos.
- Ⓣ Studējošajiem ar funkcionāliem traucējumiem tiek nodrošināta iespēja saņemt no valsts budžeta apmaksātu atbalsta sistēmu (metodiskie un atbalsta materiāli studentiem ar autismu; kohleārajiem implantiem (dzirdes traucējumiem); uzvedības traucējumiem; mācīšanās traucējumiem; ar jauktiem attīstības traucējumiem; redzes traucējumiem).
- Ⓣ Augstākās izglītības iestādes nodrošina vienlīdzīgu un pietiekamu materiāltehnisko nodrošinājumu visiem studējošajiem atbilstoši viņu vajadzībām.

Stipendijas. Valsts budžeta stipendiju sistēmai jāspēj nodrošināt nepieciešamos atbalsta mehānismus studējošajiem. Stipendiju piešķiršanas kārtībai ir jābūt viegli saprotamai. Stipendiju fonda un stipendiju finansiālo apmēru jāpalielina. Valsts budžeta stipendijām ir jābūt pieejamām katrā augstākās izglītības iestādē akreditētajā studiju virzienā. Stipendijas piešķir studiju programmas ietvaros, sadalot tās pa studiju programmas akadēmiskajiem gadiem.

Indikatori:

- ⑩ Vienreizējās un paaugstinātās stipendijas piešķiršanas kārtība ir pieejama ikkatram studējošam neatkarīgi no tā, kur studē — valsts vai juridiskas personas dibinātā augstākās izglītības iestādē. Valsts budžeta stipendijas ir pieejamas katrā akreditētā studiju virziena programmā. Ieviešams kontekstā ar jautājumu, kādā veidā tiek piešķirtas valsts budžeta finansētās vietas.
- ⑩ Valsts budžeta stipendiju piešķiršanas kārtība ir viegli saprotama gan studējošajiem, gan augstākās izglītības iestādes stipendiju piešķiršanas komisijai.
- ⑩ Vienreizējo un paaugstināto stipendiju piešķiršanas kritēriji ir atšķirīgi no ikmēneša stipendijas kritērijiem. Vienreizējā stipendija pilda sociālā atbalsta funkciju un to drīkst piešķirt, balstoties uz studējošā iesniegumu par izdevumiem, par kuriem nav paredzēta kompensācija no valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas. Paaugstināto stipendiju piešķir par labiem, izciliem panākumiem, kas saistīti ar studiju procesu, kā arī par aktivitāti izglītības iestādes sabiedriskajā dzīvē.
- ⑩ Augstskolas veido sadarbību, kas studējošajiem sniedz iespēju pieteikties un saņemt ne tikai valsts budžeta stipendijas, bet arī uzņēmumu, darba devēju, mecenātu izveidotas stipendijas.
- ⑩ Augstskolas savlaicīgi informē studējošos par iespējām saņemt stipendiju — elektroniskā vai, citā studentu ērtībai, atbilstošā formā.

Studiju un studējošā kredīti ar valsts galvojumu. Kreditēšanas sistēmai jāspēj nodrošināt finansiālu atbalstu studējošajiem. Jānodrošina, ka kredītu sistēma ir skaidri saprotama un caurredzama, kā arī, ņemot kredītu, tas ir ar valsts pilnīgu galvojumu, un to piedāvā vairākas kredītiestādes. Kredītu piešķiršanas kārtība ir jāpielāgo augstākās izglītības iestāžu studiju maksu pieprasījumam, kā arī studējošais jāinformē par kreditēšanas sistēmu visa procesa garumā. Kredītiem ir jābūt pieejamiem arī studējošajiem, kuri nav semestrī ieguvuši atbilstošo kredītpunktu skaitu attaisnojošu iemeslu dēļ. Pamatsummas un procentu atmaksu studējošajiem ir jāveic tikai tad, kad,

absolvējot pēdējo secīgo studiju programmu, absolvents saņem atalgojumu vismaz vienas minimālās mēnešalgas apmērā. Ja kredīta ņēmējam piedzimst vai tas adoptē bērnu, kredīta apmēru dzēš 50 procentu apmērā no neatmaksātās summas par katru bērnu.

Indikatori:

- ⑩ Valsts galvotajam kredītam ir pilnīgi valsts atbalstīts – valsts ir kā vienīgais galvotājs. Ieviests, sākot ar konkrētākām mērķgrupām (trūcīgie, maznodrošinātie, jaunie vecāki utml.).
- ⑩ Kredītus izsniedz un administrē vairāk nekā viena kredītiestāde, kas noteikta pēc piedāvāto kredītu procentu likmju godīgas izsoles rezultātiem. Kredīta ņēmējam ir iespēja izvēlēties, kurā no kredītiestādēm, vēlas saņemt valsts galvoto kredītu.
- ⑩ Kārtība, kādā tiek piešķirts kredīts, ir pielāgota augstākās izglītības iestāžu studiju maksu pieprasījumam, lai nerastos situācija, kad studējošajiem jāmeklē citi finansēšanas avoti, kamēr vairākus mēnešus notiek kredītu noformēšana.
- ⑩ Studējošajiem, kuri vēlas studēt citā studiju programmā, nepabeidzot iesākto, ir atļauts kredītu atmaksāt pēc jaunizvēlētās studiju programmas absolvēšanas. Ir paredzēta iespēja, skaita ziņā ierobežota, studējošajiem kredīta apmēru palielināt, lai studējošajam būtu iespējas segt jaunās studiju programmas izmaksas.
- ⑩ Studējošā kredīta summa ir līdzvērtīga valstī noteiktajai minimālajai mēneša darba samaksai, kas netraucēti ļauj studējošajam vērst visu uzmanību kvalitatīvam studiju procesam.
- ⑩ Ja kredīta ņēmējam studiju laikā vai kredīta atmaksas laikā piedzimst bērns vai tiek adoptēts, pēc augstākās izglītības iestādes beigšanas kredīta ņēmējam studējošā kredītu un studiju kredītu dzēš no valsts budžeta līdzekļiem 50 procentu apmērā no neatmaksātās summas par katru bērnu.
- ⑩ Kredītu dzēšana procedūra ir skaidri saprotama un caurredzama, lai kredīta ņēmējs var rēķināties, kuros gadījumos un kādā apmērā viņam tiks dzēsts kredīts no valsts budžeta līdzekļiem.
- ⑩ Informācija plūsmai starp visām iesaistītajām pusēm (studējošo (kredīta ņēmēju), kredītiestādi un augstākās izglītības iestādi) ir vienkārša un efektīva. Studējošos informē par visu procesu ne tikai piesakoties kredītam, bet arī par tā tālākajiem soļiem, informējot studējošos par kredīta dzēšanu un atmaksu. LSA regulāri ar vizuāliem materiāliem nodrošina studējošo informētību par studiju un studējošā kredīta ar valsts galvojumu kreditēšanas sistēmā svarīgākajiem noteikumiem, procesiem.

Izdevumi par augstāko izglītību. Ir jānodrošina plašāki studiju maksas atvieglojumi. Izdevumi saistībā ar studiju procesu ir jābūt atmaksājami no iedzīvotāju ienākuma nodokļa. Ir jānodrošina, ka, lai līdzdarbotos studiju procesā studējošajam, nav nepieciešams segt citas izmaksas, kā tikai studiju maksa.

Indikatori:

- ⑩ Personām, kas pieder pie mazaizsargātām sociālajām grupām, ir pieejami studiju maksas atvieglojumi.
- ⑩ Izvērtējot studiju maksas atvieglojumu piešķiršanu, tiek ņemts vērā studējošā sabiedriskā aktivitāte.
- ⑩ Izdevumi par augstākās izglītības iegūšanu (izdevumi par studiju maksu un par studējošā zinātniskās darbības veikšanu) ir iekļauti pie attaisnotajiem izdevumiem attiecībā uz nodokļu politiku.
- ⑩ Studējošajiem ir tiesības bez maksas izmantot sabiedrisko transportlīdzekli, kas pārvadā pasažierus pilsētas nozīmes maršrutā, reģionālajā starppilsētu un reģionālajā vietējās nozīmes maršrutā.
- ⑩ Studējošajiem bez maksas saņem studentu apliecību un trešajām pusēm nepieciešamos dokumentus, ko izsniedz augstākās izglītības iestāde.

Augstākās izglītības iestāžu ēku infrastruktūra. Augstākās izglītības iestādes ir pieejamas studējošajiem ar invaliditāti, ietverot sevī universālā dizaina principus, un nodrošinot humānu un drošu vidi, kurā komfortabli jūtas ikviens studējošais. Tostarp, ir jānodrošina norāžu un informatīvo materiālu pieejamība ne tikai valsts, bet arī Eiropas savienības populārākajās valodās, kā arī, auditorijām ir jābūt aprīkotām ar bezvadu internetu un kontaktligzdām visu studējošo datoriem.

Indikatori:

- ⑩ Augstākās izglītības iestāžu, tai skaitā tai pakļaujošo ēku, infrastruktūra atbilst universālā dizaina principiem, ietverot drošas un humānas vides nodrošināšanu, kurā komfortabli jūtas ikviens. Ēku infrastruktūrai ir moderna un pielāgota cilvēku ar invaliditāti vajadzībām.
- ⑩ Ir ierīkoti lifti un/vai pacelāji augstākās izglītības iestādēs, sniedzot iespēju cilvēkiem ar kustības traucējumiem piekļūt pie jebkuras vietas iestādē.

- ⑩ Kāpņu telpas ir aprīkotām ar margām, pie kurām var pieturēties cilvēki ar kustības traucējumiem. Kāpnes tiek marķētas ar norādēm.
- ⑩ Lai veicinātu augstākās izglītības digitalizāciju, auditorijas ir nodrošinātas ar bezvadu internetu un kontaktligzdām priekš studējošo datoriem.
- ⑩ Norādes augstākās izglītības iestādēs ir rakstītas pietiekami lieliem burtiem uz atbilstoša vizuālā fona, kā arī ir pieejamas norādes un informācija Braila rakstā. Norādes un informatīvie materiālie, kas izvietoti ēkā, ir gan latviešu valodā, gan Eiropas savienības valodā.
- ⑩ Ir pieejams kvalitatīvs, vienots interneta tīkls, kuru studenti jebkurā augstākās izglītības iestādē var izmantot, ievadot savus (studenta) autentifikācijas datus.

Dienesta viesnīcas. Dienesta viesnīcu pieejamībai un to kvalitātei jābūt vienai no augstākās izglītības iestāžu stratēģijas prioritātēm, lai nodrošinātu dienesta viesnīcas, kas ir pieejamas ikvienam, ir modernas, piemērotas studējošajiem ar invaliditāti, ar atbilstošu higiēnu un ar diferencētu īres maksu atbilstoši studējošo sociālekonomiskam stāvoklim. Lai uzturētu dienesta viesnīcu kvalitāti, to renovācija ir jāatbalsta no valsts budžeta līdzekļiem un tajās ir jāīsteno regulāras pārbaudes atbilstoši higiēnas un normatīvo aktu prasībām.

Indikatori:

- ⑩ Studentu dienesta viesnīcas ir modernas un atbilst universālā dizaina prasībām.
- ⑩ Ikviena augstākās izglītības iestāde, pēc studējošā pieprasījuma, nodrošina iespēju dzīvot studentu dienesta viesnīcā.
- ⑩ Studējošie dienesta viesnīcās ir izvietoti, ņemot vērā viņa veselības stāvokli. Studējošajiem ar invaliditāti ir piedāvātas īpaši pielāgotas istabiņas.
- ⑩ Dienesta viesnīcā dzīvojošajiem studējošajiem ir plašas iespējas gan pašmācībai, gan brīvā laika pavadīšanai.
- ⑩ Regulāri tiek veiktas pārbaudes augstākās izglītības iestāžu esošajās dienesta viesnīcās, pārbaudot vai tās atbilst normatīvajos aktos definētiem standartiem, īpaši higiēnas prasībām. Situācijās, kad tiek konstatēti pārkāpumi, tie nekavējoties tiek novērsti.
- ⑩ No valsts budžeta līdzekļiem ir atbalstītas dienesta viesnīcu renovācijas, nepieciešamie remontdarbi.

LATVIJAS STUDENTU APVIENĪBA

VIENOTĀIS REĢISTRĀCIJAS NR. 40008010647

JURIDISKĀ ADRESE: MĀRSTAĻU IELA 2/4-4, RĪGA, LV-1050

TĀLRUNIS/FAKSS: +371 67216061, E-PASTS: LSA@LSA.LV; MĀJAS LAPA: WWW.LSA.LV

- Ⓢ Dienesta viesnīcu gultasvietu ikmēneša īres maksa ir diferencēta — atvieglojumi tiek piešķirti studējošajiem no mazaizsargātām grupām (trūcīgie un maznodrošinātie, bāreņi, pretendenti, kas palikuši bez vecāka apgādības, cilvēki ar invaliditāti, jaunie vecāki).

3. Studentu pārstāvniecības efektīvas darbības veicināšana

Studējošo pašpārvaldes kapacitāte. Katrā augstākās izglītības institūcijā jādarbojas neatkarīgai, leģitīmi vēlētai studējošo pašpārvaldei, kurai jāpārstāv studējošo akadēmiskās, sociālās, materiālās un kultūras intereses un aktīvi jāsaistās LSA darbībā. Studējošo īpatsvaram ir jābūt ne mazākam par 20 procentiem un ir veto tiesības augstskolas lēmēj institūcijās.

Indikatori:

- ⑩ Studējošo pašpārvaldi ievēl visi augstākās izglītības iestādē studējošie.
- ⑩ Ir izveidoti un regulāri tiek papildināti kritēriji kvalitatīvai studējošo pārstāvniecībai.
- ⑩ LSA ir pieejami studējošo pašpārvalžu piemēri par dažādiem panākumiem, virzītiem lēmumprojektiem, aizstāvot studējošo intereses.
- ⑩ Studējošo pašpārvaldes aizstāv studējošo akadēmiskās, sociālās, materiālās un kultūras intereses prioritārā secībā.
- ⑩ Ir izveidoti kritēriji aktīvai studējošo pašpārvaldes iesaistei LSA (studējošo pašpārvaldes iesaistes minimums).
- ⑩ Studējošo īpatsvars augstākās izglītības iestādes lēmēj institūcijās ir ne mazāks par 20 procentiem.
- ⑩ Studējošo pašpārvaldēm ir veto tiesības augstskolas lēmēj institūcijās; šīs tiesības arī tiek ievērotas no augstākās izglītības iestādes puses.

Studentu kā vienlīdzīgu, neatkarīgu partneru atzišanas veicināšana. LSA jānodrošina, ka studenti tiek uztverti un atzīti kā vienlīdzīgi un neatkarīgi sociālie partneri lēmumos, kas ietekmē augstāko izglītību nacionālā un starptautiskā mērogā.

Indikatori:

- ⑩ Studējošo pārstāvji ir visās LSA pārstāvniecībās.
- ⑩ LSA pārstāvji novērtē savu iesaisti pārstāvniecībās pozitīvi (ir iespēja izteikties, studējošo viedoklis tiek uzklauts un ņemts vērā).
- ⑩ LSA pozicionē sevi kā studējošo interešu pārstāvi nacionālā un starptautiskā mērogā.

Iekļaujoša studējošo pārstāvniecība. Augstākās izglītības iestāžu pašpārvaldēm jāveicina ārvalstu studējošo iesaistīšanās studējošo pārstāvniecībā.

Indikatori:

- ⑩ LSA ir formulējusi iekļaujošas studējošo pārstāvniecības definīciju un tās līmeņus.
- ⑩ Ir apkopoti galvenie aspekti un efektīvas metodes darbā ar ārvalstu studentiem.
- ⑩ Katrā studējošo pašpārvaldē ir persona/virziens, kas strādā ar ārvalstu studējošajiem.
- ⑩ Ārvalstu studentiem ir dota iespēja iesaistās lēmumu iniciēšanā, virzīšanā un pieņemšanā.

Studentu pārstāvniecības atpazīstamības veicināšana. Studentu vidū jāveicina LSA un studējošo pašpārvalžu atpazīstamība, lai tie būtu informēti, kur vērsties jautājumu, ieteikumu un problēmu gadījumā.

Indikatori:

- ⑩ Ir apkopota informācija, kā studējošo pašpārvaldes nodod un ievāc informāciju no studentiem; apkopotais materiāls ir brīvi pieejams visām studējošo pašpārvaldēm.
- ⑩ Studējošo pašpārvaldes ir atpazīstamas savās augstākās izglītības iestādēs. Katrs augstākās izglītības iestādes studējošais zina par studējošo pašpārvaldi un tās būtību un darbību.
- ⑩ LSA ir atpazīstama augstākās izglītības iestāžu studējošo vidū.

Studējošo pašpārvalžu materiāltehniskais nodrošinājums. Studējošo pašpārvaldēm ir jānodrošina finansējums 1/200 daļas apmērā no augstskolas budžeta un jānodrošina materiāltehniskās nepieciešamības, lai nodrošinātu iespējas studējošo pašpārvaldei veikt savas funkcijas.

Indikatori:

- ⑩ Katrai studējošo pašpārvaldei ir sava telpa, ko ir nodrošinājusi augstākās izglītības iestāde.
- ⑩ Katrai studējošo pašpārvaldei ir pieejams finansējums vismaz 1/200 daļas apmērā no augstskolas budžeta.
- ⑩ Katrai studējošo pašpārvaldei ir pieejama informācija, kā tai piešķirtais finansējums ir ticis aprēķināts.
- ⑩ Katra studējošo pašpārvalde var brīvi pārvaldīt savu finanšu plūsmu, atskaitoties par finanšu izlietojumu (pamatotība) augstākās izglītības iestādē.

Latvijas studentu apvienības materiāltehniskais nodrošinājums. Lai nodrošinātu iespēju LSA pilnvērtīgi veikt savas funkcijas, LSA ir jānodrošina finansējums no valsts budžeta, kas ik gadu ir ne mazāk par 200 minimālajām mēnešalgām.

Indikatori:

- ⑩ LSA ir sagatavots pamatojums, kāpēc būtu jānodrošina finansējums no valsts budžeta.
- ⑩ Saeimas deputāti ir informēti un apzinās, kāpēc LSA ir nepieciešams šāds finansējums.
- ⑩ Saeimas deputāti piešķir LSA finansējumu no valsts budžeta līdzekļiem.

4. Augstākās izglītības finansēšana

2009. gadā augstākajai izglītībai tika samazināts finansējums, kura apmērs 2016. gadā nav būtiski palielinājies. Ierobežotais finansējuma apmērs ietekmē gan izglītības kvalitāti, gan pieejamību. Latvijas augstākās izglītības finansēšanas modelis ir valsts dotēta augstākā izglītība.

Augstākās izglītības finansējums. Jāpanāk, ka Latvijas augstākās izglītības finansējums, kā publiskais tā privātais ir virs vidējā līmeņa starp Eiropas valstīm, lai nodrošinātu to, ka visiem studēt gribētājiem pieejama kvalitatīva, konkurētspējīga augstākā izglītība, kuras attīstība netiek limitēta nepietiekamu finansiālo līdzekļu dēļ.

Indikatori:

- ⑩ Sabiedrības locekļi ir informēti par augstākās izglītības un zinātnes nozīmi nācijai attīstībai un par nepieciešamo finansējumu tai.
- ⑩ Sabiedrības locekļi ir informēti par Augstskolu likuma un Zinātniskās darbības likuma punktu par ikgadēju finansējuma pieaugumu neievērošanu.
- ⑩ LSA veicina sadarbības partnerus, augstākās izglītības politikas veidotājus, politiķus diskutēt par augstākās izglītības un zinātnes nozīmi.

Publiskais finansējums. Jānodrošina, ka publiskais finansējums garantē stabilitāti un ilgtspējīgu augstākās izglītības attīstību. Ir svarīgi, ka augstākās izglītības iestādēm ir pietiekami un ilgtspējīgi resursi, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu un pētniecību un sasniegtu plašākus mērķus izglītībā, sociālajā, kultūras un ekonomikas izaugsmē.

Indikatori:

- ⑩ LSA aktualizē to, ka augstāko izglītību jāuztver nevis kā komerciālu labumu (prece vai pakalpojums), bet gan sabiedrisku labums.
- ⑩ Nacionālā līmenī līdz 2021. gadam ir izstrādāts augstākās izglītības attīstības koncepcija vismaz 5 gadiem.

Augstskolu likuma 78. panta 7. daļas ievērošana. Jāizveido grafiks Augstskolu likuma 78. panta 7.daļas “Ministru kabinets, iesniedzot Saeimai gadskārtējo valsts budžeta projektu, tajā paredz ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās ne mazāku par 0,25 procentiem no iekšzemes kopprodukta, līdz valsts piešķirtais finansējums studijām valsts dibinātās augstskolās sasniedz vismaz divus procentus no iekšzemes kopprodukta”, ievērošanai

Indikatori:

- Ⓢ Līdz 2019. gadam ir izstrādāts grafiks finansējuma apguvei gan augstākajai izglītībai, gan zinātnei.

Studiju vietas bāzes finansējums - Bāzes finansējums jāsedz pilnā apmērā, balstoties uz reālajiem izmaksu ietekmējošajiem faktoriem, izmaksās jāiekļauj arī akreditācijas procesa nodrošināšana.

Valsts budžeta vietas - Valsts pasūtījums budžeta vietām balstās uz izanalizētiem un pamatotiem datiem. Valsts dotētas studiju vietas valsts mērogā tiek nodrošinātas katrā no Ministru kabineta noteiktajiem studiju virzieniem. Latvijā no valsts līdzekļiem tiek finansētas visas zinātņu nozares. Vienādu studiju programmu īstenošanas gadījumā, valsts piešķirtā finansējums primārais kritērijs ir valsts tautsaimniecības un plānošanas reģionu prioritārās nozīmes. Vienādu studiju programmu gadījumā pamata kritērijs ir kvalitāte.

5. Augstākās izglītības starptautiskā dimensija

Arvien lielāku nozīmi augstākās izglītības procesu ietekmē ieņem starptautiskās institūcijas un vienošanās. LSA jāpievērš uzmanība to ieviešanai nacionālā mērogā, lai iniciatīvas tiktu ieviestas pēc iespējas efektīvāk. LSA jāturpina paust Latvijas studentu viedoklis starptautiskajā arēnā caur Eiropas Studentu apvienību un citiem sociālajiem partneriem.

Integrācija - Jāveicina ārvalstu studējošo integrācija Latvijas AII, nodrošinot multikulturālu un iekļaujošu studiju vidi, radot risinājumu valodas barjeras un diskriminācijas jautājumiem. Studiju maksām ārvalstu studējošajiem ir jābūt līdzvērtīgām tiem studentiem, kas apgūst programmu latviešu valodā, neskaitot papildus izmaksas, kas var rasties veidojot multikulturālu un iekļaujošu studiju vidi, kā arī papildus izmaksas, kas nepieciešamas studiju programmu nodrošināšanai Eiropas savienības valodās.

Internacionalizācija - Latvijas AI ir jābūt internacionālai un jāspēj realizēt vienotas Eiropas augstākās izglītības telpas pamatprincipus. Jāveicina Boloņas procesa pilnīga ieviešana, tajā skaitā pilnīga pāreja uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS). Jāveicina iepriekš iegūtās izglītības atzīšanas pieejamība, atzīšanai jābalstās uz iegūtajiem mācīšanās rezultātiem gan pilnu grādu, gan atsevišķu studiju daļu atzīšanā, t.sk. mobilitātes programmās apgūto mācīšanās rezultātu atzīšanā. Studiju mobilitātes iespējas ir jāpadara vienlīdz pieejamas visiem studentiem, neatkarībā no to studiju nozares, ekonomiskā un veselības stāvokļa. Jāveicina visu Latvijas AII iespējas realizēt studiju programmas vai to daļas ES valodās. Jāveicina starptautisku studiju programmu izveidi t.sk. kopīgo un dubulto grādu studiju programmas. Jāatbalsta apstākļu radīšana, kas veicinātu ienākošo un izejošo mobilitātes rādītāju palielināšanu atbilstoši Eiropas stratēģijas 2020 rādītājiem.